

Viime talven kuluessa on armeijan piirissä suoritettu kilpailu siitä, missä on viihtyisin lottakanttiini. Yllä pari parhaisiin kuuluvien avara kanttiini Rajatupa ja oikeanpuoleinen Häme-Kannaksen jyrkää hämmäläistä henkeä edusta

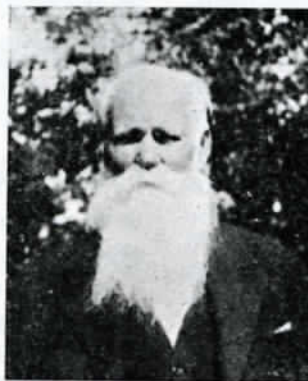
Paavo Sirkeisen muistolle.

Viime maaliskuun 25 päivänä vai-pui kuolon uneen Oulussa Oulun Lääninsairaalassa itäkarjalainen vanhanpolven edustaja, 78-vuotias Paavo Sirkeinen, joka tunnettiin laajalti karjalaisten keskuudessa Homan Puavila-nimellä.

Paavo Sirkeinen oli syntynyt Luvajärvellä 15. 12. 1865. Hänen isänsä Homa Sirkeinoika, joka aikoinaan oli asettunut asumaan Luvajärven etelärannalle, oli todellinen korven raivaaja, kasken polttaja ja pelon perkaaja, mutta myöskin eränkävijä ja omalla tavallaan liikemieskin.

Kymmeniä karhuja kaatoi Homan tarkka luoti ja usein mies joutui käsi-kämmänsäkin otson kanssa. Tämän Homa Sirkeinojan liikemiestoiminnasta ansaitsee erikoisempaa mainintaa hänen pitkät ja vaivalloiset venematkansa Venäjälle, jopa Moskovaan saakka, minne hän vei turkiksia ja toi paluumatkallaan suolalastin kotikylässään myytäväksi.

Tuskin kymmenvuotiaana Paavo-poika, päällään äidin kutomat rohtimiset paita ja housut, joutui polttamaan ja viertämään huhtaa, mutta myöskin kiertelemään taaton keralla pitkiä virkoteitä, puuti-koita metsänriistan haalinnassa sekä soutamaan, isän

P. Sirkeinen.

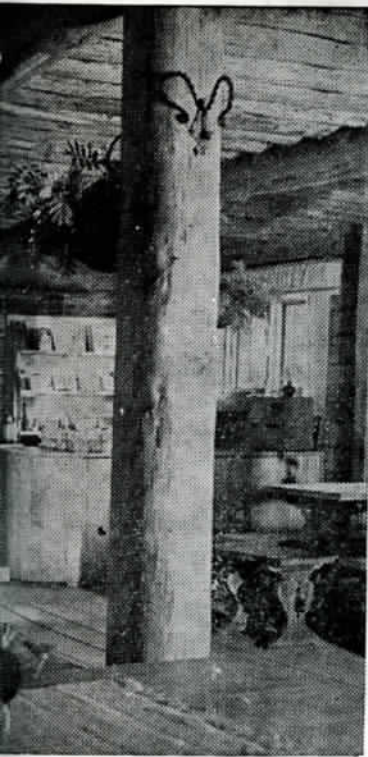
huovata nöyktyellessä, kymmeniä kilometrejä pitkin siintäviä järven selkiä ja virtavia jokia pyydystämässä Ahtolan antimia. Näillä matkoilla Paavo-poika oppi isältään oikeat pyyntitavat, mutta samalla luonnon tehovoiman vaikutuksesta imi itseensä ehtymättömän kotiseurakauden.

Paavo Sirkeisen varsinainen elämänuran voitaneen katsoa alkaneeksi siitä, kun hän 12-vuotiaana lähti Pietariin, toimien siellä ensi alussa juoksupoikana ja myöhemmin liikeapulaisena veljensä Simo Sergejeffin liikkeessä. Mutta siinä kahdenkym-

menen vuoden ikäisenä hän kävi harjoittamaan laajasuuntaista omintakeista kulkukauppatoimintaa "Inkerin maalla".

Joskin Paavo Sirkeisen liiketoiminta oli hyvin menestyksellinen, varallisuutta kertyi ja luotto kasvoi, niin siitä huolimatta kotiseutukaipuu usein täytti äveriään kauppiaan mielen, kotikonttu veti vastustamattomasti puoleensa ja riistamaat ja kalavedet ailahtelivat voimakkaina muistossa.

Ja siinä 25 vuoden ikäisenä lopettaakin Homan Puavila Pietarin-matkansa ja kulkukauppatoimintansa Inkerissä, tuo vaimokseen jyvälahtelaisen Senja

...niistä, vasemmanpuoleinen pohja-
...kantiini.

Jäättenlähtö Itä-Karjalassa.

Tsikojeffin, kuulun Romanaisen Oksien ja asettuu hoitamaan kotitaloaan ja viljelemään sen maita.

Maanviljelys ei kuitenkaan yksistään kyennyt tyydyttämään Paavo Sirkeisen moninaista toiminnan halua. Niinpä hän perusti kotikyläänsä sekatavarakaupan ja hoiti ylimetsänvartian tointa Suomeen siirtymiseensä saakka.

Mutta näiden varsinaisten leipätehtäviensä ohella Paavo Sirkeinen ei suinkaan lyönyt laimiin mieliharrastuksiaan metsästystä ja kalastusta. Monet karhut joutuivat hänen kierrokseensa, kymmenet metsän kruunupäät hirvet keikahtivat Homan Puavilan saaliiksi ja takoittain kantoi hän kotiinsa metsoja näiden keväisiltä kiimapaikoilta. Ja kalaa: lohta, siikaa, harjusta ja muikkua, Sirkeisen talon toimeliaan isännän pyytämää, oli syödä kylliksi omalla perheellä ja riitti vieraallekin annettavaksi.

Näille kalaretkilleen otti isä-Paavo poikansakin mukaan ja niinpä vainajan poika, sotilasvirkailija Elias Sirkeinen, kuvailee ensimmäistä kalaretketään isän mukana seuraavaan tapaan:

"Olin 7-vuotias, kun vuotta vanhemman veljeni kanssa soudimme ensi kerran isäni venettä Sulku-salmelle, Luvankoskelle, Koveralle ja aina Vonkakoskelle saakka. Pelotti kovasti istua veneessä, kun Luvakoskea laskettiin, pieni Kovera ei peloitannut, mutta ison Koverakosken kiivaassa käänteessä pääsi itku molemmilta veljeksiltä. Matka uuvutti nuoria soutumiehiä, mutta kaiken korvasi maukas harjuskeitto siellä Koveran pirtillä. Enkä ole hōy-

henpatjoillakaan uuvahtanut niin sikeään uneen kuin siellä pienen kalastusmajan, Koveran pirtin sammalpeitteisellä lattialla. Ja niin lienee ollut veljenikin laita. Runsas oli kalansaalis hyvien pyydyksiemme ansiosta ja iloisina soudimme kotia taasen ensimmäiseltä kalaretkeltämme."

Homan Puavila oli avulias ja ymmärtäväinen naapureitaan ja eritoten kotikylänsä vähäväkisiä kohtaan ja hänen talonsa oli seutukunnan vieraanvaraisimpia. Lukuisista Karjalan kylistä suuntautui talvitiet Luvajärven kautta Kuhmon kirkonkylään, joka oli Kontokin, Jyskyjärven, Rukajärven ja Kiimasjärven kuntalaisten kauppakeskus. Homan Puavilan talo oli suotuisimpia rahtimiesten käyntipaikkoja. Niinikään suomalaiset Karjalan kävijät mielellään asuivat Sirkeisen talossa, jossa isännän ystävällisyys ja emännän vieraanvaraisuus näyttivät loppumattomilta.

Kun vuonna 1917 katkesi liikenne Suomeen, alkoi puute painaa rajaseudun karjalaisrahvasta. Erikoisen vaikeaksi kävi elintarvikkeiden saanti kesällä 1919, jolloin Luvajärven kyläläisiäkin uhkasi suorainen nälkä. Vienan Kemistä oli kyllä luvattu viljaa, mutta sinne oli matkaa lähes 300 kilometriä, eikä kesäiseen aikaan minkäänlaista tietä. Silloin Homan Puavila teetti kolmihankaisen veneen ja lähti kolmissa airoissa jauhoja hakemaan itse laskea viilätellen Kemijoen kosket. Ja jauhoja tuli kyläläisten nälänhädän lieventämiseksi.

Myöskin heimosotien järjestelyihin osallistui Paavo Sirkeinen huomattavalla tavalla ja hänen talos-

Itä-Karjalan ortodoksisen kirkon tilasta bolshevikkivallan aikana.

Kirjoittanut pastori K. Kariste.

(Seuraavassa esiintyvät numeroluvut ja eräät tiedot olen lainannut jumalattomuusliikkeen johtohenkilön V. Klishkon kirjasta "Kirkollisten ja lahkolaisten vihamielisestä toiminnasta".)

Kysymys Itä-Karjalan ortodoksisen kirkon tilasta ja vaiheista bolshevikkivallan aikana on siksi laaja, ettei sitä tällaisen lyhyen esitelmän puitteissa voi täydellisesti käsitellä, mutta tässäkin esitelmässä mainitut asiat puhuvat selvää kieltä esillä olevasta kysymyksestä. On itsestään selvää, että bolshevikien suhde kirkkoon ja uskontoon on aina ollut vihamielinen ja koska kirkolla oli erittäin suuri vaikutusvalta kansaan, niin koettivat he sen hävittää. Voimmekin oikeastaan erottaa kolme eri muotoa, joilla he koettivat hävittää uskonnon ja saada kansan luopumaan rakastamastaan kirkosta. Nämä ovat: ulkonainen vaino, joka kohdistui kirkkoihin, luostareihin ja papistoon, sitten heidän pyrkimyksensä vieroittaa lapset ja nuoret sekä kirkosta että vanhemmistaan ja kolmanneksi tuo kuuluisaksi tullut uskonnonvastainen propaganda.

Puhumme ensin uskonnonvastaisesta vainosta. Ennen vallankumousta laskettiin Karjalassa olleen 594

saan oltiin aina valmiita majoittamaan suuremmatkin miesjoukot.

Kuten niin monen muun itäkarjalaisen täytyi myöskin Homan Puavilan jättää talvella 1922 kovin rakkaiksi käyneet kotitienoot ja siirtyä perheineen Suomeen. Nyt oli aloitettava elämä uudestaan. Eteen tuli monenlaisia uusia vaikeuksia, joiden voittaminen ei ollut aina helppoa. Uusiin oloihin joutuneena Paavo Sirkeinen kävi harjoittamaan kulkukauppaa, tuota esi-isien suosittua ammattia, liikkuen Pohjois-Savossa ja Keski-Suomessa. Viimeiset kymmenen vuotta vietti Ukki Sirkeinen vanhuuden päiviään, poikansa, sotilasvirkailija Elias Sirkeisen kodissa.

Omaten valoisan elämänkatsomuksen Paavo Sirkeinen kykeni näkemään valopuolia vaikeissakin tilanteissa, ollen aina valmis lausumaan lähimmäiselleen jonkun lohduttavan, toivoa herättävän ja uskoa vahvistavan sanan. Ja hänen luonteensa synnynnäiseen lujuteen oli monivaiheisen ja kokemusrikkaan elämän varrella kiteytynyt kaukonäköinen harkintakyky ja sovitteleva lähimmäisen ymmärtäminen.

"Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi", oli Ukki-Paavon elämänohje.

Vainaja kätettiin heimomaan multiin Lempäälän hautausmaalla viime huhtikuun 9 p:nä. Ruumiinsiunauksen toimitti rovasti M. Ievanen. Haudalla pidettiin puheita ja laulettiin virsiä ja hengellisiä lauluja. Omaiset ja tuttavat laskivat haudalle kukkia ja seppeleitä.

P. H.

kirkkoa ja tuomiokirkkoa, 17 luostaria ja 1.724 rukoushuonetta. (Vertauksen vuoksi mainittakoon, että koko Venäjällä oli ennen vallankumousta 54.000 kirkkoa, yli 1.000 luostaria ja enemmän kuin 23.000 rukoushuonetta). Erikoisesti kunnioitti Itä-Karjalan rahvas omassa keskuudessaan eläneitä suuria kilvoittelijoita, ennenkaikkea Syvärin luostarin perustajaa Aleksanteri Syväriläistä. Syvärin p. Kolminaisuuden luostari oli perustettu v. 1506. Tämä luostari oli täällä Itä-Karjalassa yhtä kuuluisa kuin Kanta-Suomessa Valamon luostari ja Al. Syväriläistä kunnioitettiin täällä yhtä paljon kuin Laatokan-Karjalan ortodoksinen rahvas kunnioittaa pyh. Sergeitä ja Hermania. Tähän kaukaiseen aunukselaiseen luostariin virtasi kymmeniätuhansia pyhiinvaltaajia kaikilta Venäjän ääriiltä. Bolshevikkien päätarkoituksena oli tietystikin horjuuttaa kansan usko näihin pyhimyksiin. Kaikkien Itä-Karjalan pyhimysten pyhänjännösarkut avattiin ja koetettiin kaikin propagandakeinoin todistaa, ettei niissä ollut muuta kuin luita ja tuhkaa ja että näiden pyhimysten palvonta oli ihan turhaa. Kaikesta heidän yrityksistään huolimatta Itä-Karjalan ort. rahvas jatkoi näiden suurten kilvoittelijain palvomista ja kääntyi rukouksiinsa heidän puoleensa.

Itä-Karjalan ort. kirkon tila ennen bolshevikien valtaanpääsyä oli erittäin hyvä, mutta sen jälkeen ei voi muusta puhuakaan kuin Itä-Karjalan ort. rahvaan henkisestä ja aineellisesta kärsimyksestä. Voimme melkeinpä puhua bolshevikien sodanjulistuksesta kirkolle ja sen papistolle.

Papisto ja kansa ryhtyivät kaikin mahdollisin keinoin vastustamaan heitä. Tästä kertoo tuo alussa mainittu Itä-Karjalassa toiminut jumalattomuusliikkeen johtomies Klishko seuraavaa: "Lokakuun vallankumouksen ensimmäisistä päivistä lähtien kr.-kat. kirkon päämies, patriarkka Tihon, julkisesti asettui työläisluokan vihollisten puolelle. 19 p:nä tammiukuuta 1918 kääntyi hän julkisesti kansan puoleen koittaen sitä ja papistoa nousemaan neuvostovaltaa vastaan".

Kansalaissodan ajoilta kertoo Klishko pari mielenkiintoista tapausta: "17 p:nä elokuuta 1918 sijaitsi osa sotanäyttämöä Pudoshin kihlakunnassa. Vihollisen hyökkäys toimeenpantiin Kojjärven luostarin kautta. Täällä olleet papit, munkit ja valkoarmeijalaiset liittyivät 5. Pohjolan rykmenttiin, joka taistelikin sitten täällä Itä-Karjalassa."

Toinen tapaus sattui Viteleessä. "Huhtikuussa v. 1918 valloittivat valkosuomalaiset Viteleen kylän. Siellä ollut puna-armeijalaisosasto aloitti sankarilli-